

Formulier ten behoeve van het indienen van vragen zoals bedoeld in artikel 4.27 van het Reglement van Orde VV and commissies Delfland

Titel: Kwaliteit oppervlaktewater

Omschrijving problematiek

Vandaag, 27 september op de 'Dag van het kraanwater', vragen alle provinciale staten- en waterschapsfracties van de Partij voor de Dieren aandacht voor een immens probleem: de kwaliteit van het oppervlaktewater in Nederland, bron van drink- en zwemwater voor mens en dier. Nederland bungelt in Europa onderaan waar het gaat om het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water. Wij stellen deze vragen onder andere naar aanleiding van de uitzending van televisieprogramma Focus - Drinkwater onder druk, waarin dit probleem glashelder uiteen wordt gezet.

Wij vervuilen ons oppervlaktewater zelf, met meststoffen, restanten van bestrijdingsmiddelen, nieuwe stoffen zoals PFAS en microplastics en stoffen die vrijkomen bij de productie en het gebruik van geneesmiddelen en cosmetica. Een nog grotere uitdaging vormen de nieuwe stoffen waar nog geen analysemateriaal voor is en transformatieve stoffen die als zij in contact met andere stoffen komen giftig kunnen worden. In tijden van droogte verslechtert de kwaliteit van het water verder, doordat het percentage vervuiling toeneemt. En vergeet niet, mensen drinken gezuiverd drinkwater; dieren leven in dit vervuilde water.

Het is van cruciaal belang dat de Nederlandse bevolking erop kan vertrouwen dat schoon en veilig drinkwater uit de kraan komt, en dat ons watermilieu wordt beschermd voor toekomstige generaties.

Vragen:

Toetsing en handhavingsbeleid vergunningen voor lozing op oppervlaktewater

1. In welke gevallen dient een aanvraag voor vergunning op het oppervlaktewater ingediend te worden bij een waterschap en in welke gevallen bij een provincie?
2. Hoe delen waterschappen en provincies informatie over verleende vergunningen voor lozing op oppervlaktewater met elkaar?
3. Zijn alle vereisten van de KRW reeds verwerkt in het beleid van Hoogheemraadschap Delfland?
4. Op welke nationale wetgeving toetst u?
5. Bij het in werking treden van de Omgevingswet worden sommige vergunningen voor het lozen van chemische stoffen gedecentraliseerd naar de waterschapsverordening. Bent u hierop voorbereid?
6. Welk beleid heeft u vastgesteld over vergunningverlening aangaande zeer zorgwekkende stoffen (zsz) - stoffen die zowel toxisch zijn als slecht afbreken - en het meten hiervan?
7. Hoe ziet de handhaving van lozing zonder vergunning of melding eruit?
8. Wordt er bij het handhaven ook gekeken naar of boetes passend zijn bij de omzet van de beboete bedrijven?

Afgegeven vergunningen

9. Hoeveel vergunningen voor lozing op het oppervlaktewater zijn de afgelopen 5 jaar door u afgegeven?

10. Hoeveel van deze vergunningen bevatten zeer zorgwekkende stoffen (zsz)? Welke dossiernummers betreft het?
11. Op welke locaties van effluentlozingen - lozingen van het gezuiverde afvalwater dat de rioolwaterzuiveringsinstallatie verlaat – en wanneer werden zeer zorgwekkende stoffen gemeten? Welke dossiernummers betreft het?
12. Hoeveel vergunningen zijn in de afgelopen 5 jaar afgegeven waarbij de risicogrenzen voor perfluoralkyl-stoffen (PFAS) in het oppervlaktewater zijn overschreden, wanneer de risicogrenzen met terugwerkende kracht worden toegepast? Welke dossiernummers betreft het?
13. In welke omvang werd boven de risicogrenzen voor PFAS geloosd?
14. Hoeveel van deze vergunningen waarbij de risicogrenzen voor PFAS werden overschreden zijn afgegeven voor lozing binnen 10 kilometer van een drinkwaterwingebied? Welke dossiernummers betreft het?
15. Hoeveel vergunningen zijn in de afgelopen 5 jaar afgegeven waarbij de wettelijke eisen aan drinkwater, zoals vastgelegd in het Drinkwaterbesluit, werden overschreden? Welke dossiernummers betreft het?
16. In welke omvang werd boven de drinkwaternorm geloosd?
17. Hoeveel van deze vergunningen waarbij de drinkwaternorm werd overschreden zijn afgegeven voor lozing binnen 10 kilometer van een drinkwaterwingebied? Welke dossiernummers betreft het?
18. Zijn alle afgegeven lozingsvergunningen opgenomen in een door het Rijk doorzoekbare database?

Zicht op meststoffen

19. In welke omvang en variatie komen binnen Hoogheemraadschap Delfland meststoffen in het oppervlaktewater terecht?
20. Hoe beoordeelt u de schadelijkheid hiervan in verhouding tot bijvoorbeeld lozingen van fosfaatrijke stoffen door industriële bedrijven?
21. Welke bedrijven (zoals in de land- en tuinbouw) van Delfland zouden moeten stoppen met lozen of wegvloeiën om het oppervlaktewater binnen de normen te brengen?
22. Hoeveel procent van de veestapel zou verminderd moeten worden om het oppervlaktewater binnen de normen te brengen?

Visie

23. Bent u het eens met de opmerking van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI) dat alles op alles gezet moet worden om de KRW-doelen in 2027 te halen, mede omdat het weinig kansrijk is voor Nederland om een beroep te doen op de uitzonderingsbepalingen die de KRW kent in gevallen waar maatregelen wel zijn genomen, maar het doel in 2027 nog niet is bereikt? Waarom wel of waarom niet?
24. Hoe gaat u voldoende fysieke ruimte voor drinkwaterwinning realiseren, door onder andere in de ruimtelijke ordening beter rekening te houden met de zorg voor voldoende drinkwaterbronnen van goede kwaliteit die ook bruikbaar zijn, waar de RLI voor pleit?
25. Bent u het eens met onze visie dat het voorzorgbeginsel altijd in acht genomen zou moeten worden?

Vragen en **Antwoorden:**

Toetsing en handhavingsbeleid vergunningen voor lozing op oppervlaktewater

1. In welke gevallen dient een aanvraag voor vergunning op het oppervlaktewater ingediend te worden bij een waterschap en in welke gevallen bij een provincie?

Antwoord:

Het waterschap is bevoegd gezag voor de lozing op regionale wateren, zoals sloten, kanalen en poldervaarten. Rijkswaterstaat is bevoegd gezag voor de grote wateren, zoals de zee, grote rivieren en het IJsselmeer.

Voor lozingen op de gemeentelijke riolering (indirecte lozingen) is afhankelijk van de activiteiten van het lozende bedrijf, de gemeente of provincie het bevoegd gezag. Als een bedrijf rechtstreeks op een afvalwaterzuiveringsinstallatie (awzi) loost, is het Waterschap de bevoegde instantie die vergunningsaanvragen behandelt. Bij een samenloop van wateractiviteiten kan het, onder de huidige Waterwet voorkomen dat een hoger bevoegd gezag ook namens het Waterschap een Watervergunningsaanvraag behandelt. Hierbij kan gedacht worden aan activiteiten rond de zeewering of bij grote industriële grondwateronttrekkingen. Dit komt binnen Delfland op dit moment niet voor.

2. Hoe delen waterschappen en provincies informatie over verleende vergunningen voor lozing op oppervlaktewater met elkaar?

Antwoord:

Lozingsvergunningen worden gepubliceerd in officiële bekendmakingen. Er wordt momenteel niet standaard of landelijk systematisch informatie uitgewisseld tussen overheidsdiensten over lozingsvergunningen. Uitwisseling van informatie vindt, op raakvlakken, plaats binnen het proces van vergunningverlening. Bij “grotere” aanvragen, waar meerdere bevoegd gezagen een rol hebben, wordt gezamenlijk (projectmatig) opgetrokken.

3. Zijn alle vereisten van de KRW reeds verwerkt in het beleid van Hoogheemraadschap Delfland?

Antwoord:

Bij het verlenen van een watervergunning wordt rekening gehouden met de waterkwaliteitsdoelen, waaronder de KRW doelen. De KRW is verwerkt in landelijke wetgeving en in onze Waterschapsverordening (vanaf 1 januari 2024) , waar de aanvragen voor een Omgevingsvergunning (water) aan worden getoetst. En bij het maken en doorontwikkelen van beleid worden de vereisten van de KRW meegenomen.

4. Op welke nationale wetgeving toetst u?

Antwoord:

Lozingsvergunningen zijn gebaseerd op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, het Activiteitenbesluit, de Wet milieubeheer, de Waterwet en de kaderrichtlijn water. In het geval dat het ontvangende oppervlaktewater specifieke gebruiksfuncties heeft dient ook voor die functies relevante wetgeving in acht te worden genomen.

5. Bij het in werking treden van de Omgevingswet worden sommige vergunningen voor het lozen van chemische stoffen gedecentraliseerd naar de Waterschapsverordening. Bent u hierop voorbereid?

Antwoord:

Ja. Het betreft hier lozingen waarvoor het waterschap nu al het bevoegd gezag is. De decentralisatie houdt in dat voormalige landelijke regels uit o.a. de Waterwet en AmvB's) nu zijn opgenomen in de Waterschapsverordening. Dit wordt ook wel 'de bruidsschat' genoemd.

6. Welk beleid heeft u vastgesteld over vergunningverlening aangaande zeer zorgwekkende stoffen (zzs) - stoffen die zowel toxisch zijn als slecht afbreken - en het meten hiervan?

Antwoord:

Hiervoor hebben wij geen eigen beleid vastgesteld en volgen wij het landelijk beleid.

Het landelijk beleid rond ZZS stoffen wordt beschreven in het programmaplan chemische stoffen: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/12/16/bijlage-programmaplan-impulsprogramma-chemische-stoffen-2023-2026>

Voor nadere informatie over landelijk beleid zie ook:

<https://rvs.rivm.nl/onderwerpen/zeer-zorgwekkende-stoffen>

7. Hoe ziet de handhaving van lozing zonder vergunning of melding eruit?

Antwoord:

Bij handhaving wordt gebruik gemaakt van zowel het bestuursrecht (gericht op voorkomen of herhalen) en het strafrecht (gericht op straffen achteraf)

Bij een geconstateerde lozing wordt het bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijke handhavingsinstrument ingezet conform de sanctiestrategie die in 2021 is vastgesteld in de Delflandse toezicht- en handhavingstrategie.

De Delflandse strategie is een vertaling van de landelijke handhavingstrategie. In deze sanctiestrategie worden de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder gewogen om te komen tot een passende interventie. Dit is algemeen toegepast (landelijk) beleid.

In bijvoorbeeld de glastuinbouwsector, waar waterkwaliteit en KRW-doelen een intensievere aanpak vergen, werken we middels de Risico gestuurde aanpak, als opvolger van de Gebiedsgerichte aanpak. Daar wordt een strenger handhavingbeleid gevoerd op een 7-tal meest voorkomende overtredingen. Lees meer over deze aanpak en de 7 overtredingen: [Risico gestuurde Aanpak waterkwaliteit glastuinbouwgebieden - Delfland \(hhdelfland.nl\)](#)

8. Wordt er bij het handhaven ook gekeken naar of boetes passend zijn bij de omzet van de beboete bedrijven?

Antwoord:

Bij het strafrechtelijk optreden bepaalt het Functioneel parket (Openbaar Ministerie) de hoogte van de opgelegde sanctie. In een strafrechtelijk onderzoek wordt ook onderzoek gedaan naar het mogelijk verkregen economisch voordeel van de verdachte. Dit wordt door het Functioneel parket meegewogen in hun beslissing om tot strafvervolgning over te gaan.

Bij het opleggen van een bestuurlijke sanctie (Last onder dwangsom) heeft Delfland die bevoegdheid zelf waarbij de hoogte van de last een overtreder moet stimuleren de overtreding te beëindigen en beëindigd te houden. Dit betekent dat een last onder

dwangsom voor eenzelfde overtreding in verschillende gevallen verschillend kan uitpakken. De bedragen voor de meest voorkomende overtredingen zijn onlangs verhoogd.

Afgegeven vergunningen

9. Hoeveel vergunningen voor lozing op het oppervlaktewater zijn de afgelopen 5 jaar door u afgegeven?

Antwoord:

Er zijn de afgelopen vijf jaar ca 7500 Watervergunningen afgegeven. Slechts negen vergunningen hiervan zijn voor lozing in oppervlaktewater afgegeven, waarvan twee voor een permanente lozing. De permanente lozingen worden jaarlijks gezien op actualiteit.

Naast de lozingen die vergunningplichtig zijn, zijn er ook veel lozingen (meestal met weinig impact) gereguleerd in landelijke Algemene regels en dus niet vergunningplichtig.

10. Hoeveel van deze vergunningen bevatten zeer zorgwekkende stoffen (zsz)? Welke dossiernummers betreft het?

Antwoord: Geen

11. Op welke locaties van effluentlozingen - lozingen van het gezuiverde afvalwater dat de rioolwaterzuiveringsinstallatie verlaat – en wanneer werden zeer zorgwekkende stoffen gemeten? Welke dossiernummers betreft het?

Antwoord:

Al ons effluent wordt geloosd op Rijkswater (buitenwater). Wij meten niet structureel op ZSZ in effluent. Er zijn projectmatig metingen uitgevoerd naar o.a. prioritaire stoffen voor de KRW. Bijvoorbeeld in verband met een demonstratieproject voor gebruik van verder gezuiverd effluent als zoetwatervoorziening.

Vanuit de strategie microverontreinigingen voeren wij een theoretische analyse uit voor mogelijke bronnen van ZSZ naar het rioolwater. Op basis hiervan beogen wij risico gestuurd te kunnen gaan meten in het rioolwater om inzicht te krijgen in bronnen van ZSZ op de zuivering. We zetten hierbij in op samenwerking met de bevoegde gezagen voor lozingen op het riool.

12. Hoeveel vergunningen zijn in de afgelopen 5 jaar afgegeven waarbij de risicogrenzen voor perfluoralkyl-stoffen (PFAS) in het oppervlaktewater zijn overschreden, wanneer de risicogrenzen met terugwerkende kracht worden toegepast? Welke dossiernummers betreft het?

Antwoord: Geen

13. In welke omvang werd boven de risicogrenzen voor PFAS geloosd?

Antwoord: zie vraag 12.

14. Hoeveel van deze vergunningen waarbij de risicogrenzen voor PFAS werden overschreden zijn afgegeven voor lozing binnen 10 kilometer van een

drinkwaterwingebied? Welke dossiernummers betreft het?

Antwoord: Niet van toepassing

15. Hoeveel vergunningen zijn in de afgelopen 5 jaar afgegeven waarbij de wettelijke eisen aan drinkwater, zoals vastgelegd in het Drinkwaterbesluit, werden overschreden? Welke dossiernummers betreft het?

Antwoord: Niet van toepassing

16. In welke omvang werd boven de drinkwaternorm geloosd?

Antwoord: Niet van toepassing

17. Hoeveel van deze vergunningen waarbij de drinkwaternorm werd overschreden zijn afgegeven voor lozing binnen 10 kilometer van een drinkwaterwingebied? Welke dossiernummers betreft het?

Antwoord: niet van toepassing

18. Zijn alle afgegeven lozingsvergunningen opgenomen in een door het Rijk doorzoekbare database?

Antwoord:

Er bestaat geen landelijke database. Delfland beschikt wel over een eigen database (Relieve) Zie verder reactie bij vraag 2.

Zicht op meststoffen

19. In welke omvang en variatie komen binnen Hoogheemraadschap Delfland meststoffen in het oppervlaktewater terecht?

Antwoord:

Veel meststoffen komen via diffuse routes in het oppervlaktewater. Het merendeel is afkomstig uit de land- en tuinbouw.

Landelijk zijn er verschillende bronnen voor informatie over de emissies van meststoffen naar water.

In de landelijke analyse waterkwaliteit door het PBL van 30 april 2020 (ref: [zie link](#)) is dit in kaart gebracht.

De Commissie Deskundigen Mestbeleid heeft in het kader van de aanwijzing van nutriënt verontreinigde gebieden ook een ruwe schatting gemaakt (zie ook de website van deze commissie [Documenten van de CDM - WUR](#)).

Het Meetnet Nutriënten Landbouw Specifiek Oppervlaktewater (MNLISO) en het landelijk meetnet mest (in opdracht van LNV) geeft de analyseresultaten voor nutriënten in landelijk gebied. In opdracht van de Provincie Zuid-Holland voert de WUR op dit moment een bronanalyse uit waar Delfland ook bij betrokken is.

20. Hoe beoordeelt u de schadelijkheid hiervan in verhouding tot bijvoorbeeld lozingen van fosfaatrijke stoffen door industriële bedrijven?

Antwoord:

In het gebied van Delfland zijn de emissies vanuit land- en tuinbouw zeer belangrijke bronnen van nutriënten in het oppervlaktewater. Er zijn niet of nauwelijks industriële bronnen van fosfaat in ons beheersgebied

21. Welke bedrijven (zoals in de land- en tuinbouw) van Delfland zouden moeten stoppen met lozen of wegvloeien om het oppervlaktewater binnen de normen te brengen?

Antwoord:

Het waterschap gaat niet over de toelaatbaarheid van bepaalde bedrijven en/of activiteiten in het gebied, maar zet wel in op de vermindering van emissies door bedrijven. Als bedrijfsactiviteiten niet mogelijk zijn binnen de vigerende wet- en regelgeving, dan kan dit ertoe leiden dat activiteiten uiteindelijk beëindigd moeten worden.

22. Hoeveel procent van de veestapel zou verminderd moeten worden om het oppervlaktewater binnen de normen te brengen?

Antwoord:

Het waterschap gaat niet over de omvang van de veestapel, maar over waterkwaliteit.

Visie

23. Bent u het eens met de opmerking van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI) dat alles op alles gezet moet worden om de KRW-doelen in 2027 te halen, mede omdat het weinig kansrijk is voor Nederland om een beroep te doen op de uitzonderingsbepalingen die de KRW kent in gevallen waar maatregelen wel zijn genomen, maar het doel in 2027 nog niet is bereikt? Waarom wel of waarom niet?

Antwoord:

Delfland zet zich onverminderd in om de KRW-doelen te halen maar dat kan zij niet alleen. Er is ook een belangrijke taak en rol voor mede-overheden en bedrijfsleven. Zonder hun inzet gaan doelen niet gehaald worden. Naast het stimuleren van deze partijen zet Delfland zich ook in voor aanscherping van wetgeving en beleid vanuit de Rijksoverheid.

24. Hoe gaat u voldoende fysieke ruimte voor drinkwaterwinning realiseren, door onder andere in de ruimtelijke ordening beter rekening te houden met de zorg voor voldoende drinkwaterbronnen van goede kwaliteit die ook bruikbaar zijn, waar de RLI voor pleit?

Antwoord:

Delfland heeft geen ruimtelijke ordeningsbevoegdheden, hiervoor zijn de provincie en gemeenten verantwoordelijk. Het initiatief om tot de benodigde drinkwaterbronnen te komen ligt bij de drinkwaterbedrijven.

Delfland geeft in dergelijke trajecten advies in ruimtelijke processen en heeft vanuit de Keur (straks Waterschapsverordening) de mogelijkheid om randvoorwaarden te stellen. Delfland is op die manier betrokken bij de milieueffectrapport (m.e.r.)-procedure van Dunea naar drinkwaterbronnen voor de toekomst.

25. Bent u het eens met onze visie dat het voorzorgbeginsel altijd in acht genomen zou moeten worden?

Antwoord:

Wij zijn het eens dat het voorzorgbeginsel in acht moet worden genomen, maar vanwege andere zwaarwegende maatschappelijke belangen kan het nodig zijn om hiervan af te wijken. Het beginsel wordt ook vastgelegd in de Omgevingswet.

Considerans, aanleiding van, toelichting op of achtergrond

Provincies en waterschappen staan veelal toe dat deze lozingen op het oppervlaktewater worden gedaan, omdat ze binnen bepaalde grenzen vallen en veilig genoeg zijn bevonden. Daarnaast zijn van nieuwe stoffen de effecten veelal nog onbekend en zijn er nog geen normen voor. De Raad voor de Leefomgeving¹ en Infrastructuur (RLI) constateert dat provincies, waterschappen en gemeenten nog nauwelijks invulling geven aan hun wettelijke zorgplicht voor de bescherming van drinkwaterbronnen.

De Partij voor de Dieren staat voor bronaanpak: gebruik van giftige middelen tegengaan en in ieder geval lozing op het water voorkomen. Zoals ook blijkt uit vragen van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat op de kabinetsreactie op het RLI-advies en de nadere invulling van het KRW-impulsprogramma.,

De Partij voor de Dieren zet haar bijna landelijke dekking in Provincies en Waterschappen in om een overzicht van het geheel aan lozingen op het oppervlaktewater boven tafel te krijgen, evenals visie en voorbereiding op toetsingsprocedures.

¹ <https://www.rli.nl/archief/adviezen-in-beeld/goed-water-goed-geregeld.html>; formulering overgenomen uit vraag 55 vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat

²Kamerstuk 27625, nr. 635,
https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2023A05446

Dit formulier richten aan de voorzitter van de Verenigde Vergadering van Delfland
pdaverveldt@hhdelfland.nl met afschrift aan verenigdevergadering@hhdelfland.nl

IN TE VULLEN DOOR LOKET BESTUURSONDERSTEUNING:

DMS nummer: 2229893

Datum en tijdstip ontvangst: 27 september 2023 9.00 uur

Datum D&H behandeling: 7 november 2023

Datum publicatie (wordt opgenomen in titel):